



# Innst. S. nr. 212

(2008–2009)

## Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument nr. 8:53 (2008–2009)

**Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt om å bedre innholdet og endre organiseringen av yrkesfaglig opplæring**

Til Stortinget

### SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

#### I

Stortinget ber Regjeringen endre betegnelsen "Kompetanse på lavere nivå" for elever som oppnår kompetansebevis i videregående skole, og gjøre slike utdanningsløp til en vanlig del av videregående opplæring slik at det ikke lenger fremstår som et negativt avvik.

#### II

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om at yrkesfaglig opplæring i videregående skole også kan bestå av kortere utdanningsløp på 1 eller 2 år, og der elevene oppnår yrkeskompetanse.

#### III

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for å gjøre omfanget av teori i læreplanene for yrkesfag mindre og mer yrkesrettet.

#### IV

Stortinget ber Regjeringen sørge for at faglærere innenfor yrkesfagene får tilstrekkelig etterutdanning

og oppdateres på den fagkunnskapen de har behov for.

#### V

Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for etterutdanning av yrkesfaglærerne i hvordan de teoretiske fagene i større grad skal praksisrettes, og hvordan kompetansemålene i læreplanene skal tilpasses yrkesfaglige elever.

#### VI

Stortinget ber Regjeringen sette i gang forsøksprosjekt med større innslag av praktiske fag i ungdomsskolen.

#### VII (A)

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om hvordan man i større grad skal benytte seg av arbeidslivets kompetanse i undervisningen, blant annet ved å bruke ulike former for økonomiske incitamenter for bedrifter som vil låne bort ansatte til undervisning i yrkesfagene.

#### VII (B)

Stortinget ber Regjeringen vurdere en tilskuddsordning til bedrifter som tar imot elever til praksis allerede i ungdomsskolen.

#### VIII

Stortinget ber Regjeringen vurdere en forsøksordning hvor skoler kan benytte individuell opplæringsplan til å disponere 25 pst.-rammen til yrkesretta fag, og hvilke økonomiske incentiver som kan benyttes i et slikt forsøk.

## IX

Stortinget ber Regjeringen styrke rådgivertjenesten slik at man motvirker feilvalg i videregående opplæring.

## X

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at skoler kan benytte seg av modellen med 3 dager i bedrift og 2 dager i skole pr. uke, og der opplæringen avsluttes etter 2 eller 3 år.

## XI

Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne arbeidsgiveravgift for opplæringsdelen som lærlingen eller lære kandidaten har i bedrift.

## XII

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at lærlingtilskuddet går fra staten direkte til den enkelte bedrift, og ikke via fylkeskommunenes budsjetter, slik at det sikres fleksibilitet og fritt valg på tvers av fylkesgrensene.

## XIII

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at bedrifter eller sammenslutning av bedrifter (bransjeforeninger) kan starte egne skoler og egen opplæring av elever i bedriften.

## XIV

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en pedagogisk opplæringspakke som gis til de bedriftene som tar imot lærlinger.

## XV

Stortinget ber Regjeringen gi tilbud om kurs til de bedriftene som tar imot lærlinger, slik at de får tilstrekkelig opplæring i rettigheter og plikter når det gjelder å ta inn lærlinger.

## XVI

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om å øke lærlingtilskuddet slik at det blir på samme relative nivå som da Reform 94 ble innført.

## XVII

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om at bedrifter som bidrar aktivt i opplæringen i skole, får skattefordeler av det."

**KOMITEENS MERKNADER**

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiten, Gorm Kjernli, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse Michaelsen, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Lena Jensen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til representantforslaget.

Komiteen viser til at det er store utfordringer i den yrkesfaglige utdanningen. Det har vært mye debatt om teoretisering av yrkesfag og frafallsproblematikken i videregående utdanning. Dette er utfordringer som i stor grad retter seg mot den yrkesfaglige utdanningen. Forslagsstillerne tar derfor opp et tema av stor utdanningspolitisk interesse.

Komiteen vil vise til Karlsen-utvalgets innstilling (NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtida). Dette er en bred gjennomgang av den yrkesfaglige opplæringen i Norge i dag, og Regjeringen har varslet at utvalgets innstilling vil bli fulgt opp med en stortingsmelding.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til den kommende stortingsmeldingen om kompetanse for fremtiden, som er varslet denne vårsesjonen. Flertallet viser til at meldingen blant annet vil være en oppfølging av NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtida og derfor vil omhandle mange av de forslagene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at det haster med å finne effektive tiltak og at ventetiden på en stortingsmelding derfor ikke må bli lang. Frafallsproblematikken er stor og gjennomføringsstatistikken er altfor svak på mange yrkesfaglige retninger i dag til å la det gå for lang tid fra analysen foreligger til tiltak foreslås.

Disse medlemmer viser til Karlsen-utvalgets innstilling (NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtida). Disse medlemmer har over lang tid kritisert Regjeringen for verken å støtte eller selv fremme konkrete tiltak for å bedre den videregående opplæringen generelt og yrkesutdanningen spesielt. Det er helt avgjørende at det blir iverksatt tiltak som forbedrer kvaliteten på utdanningen og dermed reduserer frafallet. Regjeringen har varslet at den vil

legge frem en stortingemelding basert på Karlsenutvalgets innstilling i løpet av inneværende stortings sesjon. Det er på høy tid at Regjeringen tar tak i de nevnte utfordringene, og disse medlemmer forventer at meldingen blir fremlagt om kort tid. Elevene som i dag går i den videregående opplæringen har ventet lenge, og det haster med å iverksette helhetlige forbedringer av dagens videregående opplæring.

Komiteen viser til representantforslaget og den omfattende historieskrivingen i dokumentet, men er mest opptatt av at løsningene ligger framover.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at en rekke tiltak allerede er satt i gang. Flertallet viser blant annet til at det i perioden 2007–2009 er satt i gang forsøk med praksisbrev som en del av lære kandidatordningen. Praksisbrevet skal være en praksisrettet vei til ordinær fag- og yrkeskompetanse, hvor alt eller mesteparten av opplæringen skjer i bedrift. Flertallet vil imidlertid understreke at praksisbrevet skal være et tilrettelagt tilbud gjennom individuell veiledning og enkeltvedtak, og at det ikke foreligger planer for at en slik opplæring skal være mulig som et rent skoleløp.

Flertallet vil videre vise til at departementet har varslet at det skal settes i gang et arbeid for å gjennomgå læreplanene i fellesfagene i videregående opplæring, slik at de skal kunne tilpasses opplæringen i alle utdanningsprogram og følgelig ha relevans for alle elever.

Flertallet er fornøyd med at lærere på yrkesfaglige utdanningsprogram er blant de prioriterte målgruppene i strategien *Kompetanse for kvalitet*. Flertallet er videre fornøyd med at det er satt av 74 mill. kroner til etterutdanning for blant annet yrkesfaglærere i videregående opplæring, instruktører og faglige ledere i lærebedrift, samt medlemmer av prøvenemnder og klagememnder. Midlene skal fortrinnsvis benyttes til kompetanseheving i emnene vurdering, veiledning og det gjeldende Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Flertallet viser til at det er lagt opp til stor fleksibilitet lokalt hva angår tilrettelegging for deltakelse og metoder, der for eksempel hospiteringsordninger mellom skole og lærebedrift kan være en mulighet.

Rådgivningstjenesten er av stor betydning for den enkelte elev. Flertallet viser derfor til at nye forskrifter for rådgivning i skolen ble innført pr. 1. januar 2009, der den enkelte elev etter forskriften har rett til to ulike former for rådgivning, sosialpedagogisk rådgivning og utdannings- og yrkesrådgivning. Forslag for anbefalt formell kompetanse og

anbefalte kompetansekriterier for rådgivere i skolen ble sendt på høring samtidig med endringene i retten til rådgivning, og flertallet viser til at forslaget foreløpig ikke er ferdigstilt.

Flertallet er fornøyd med at Stortinget i Revidert nasjonalbudsjett 2007, jf. Innst. S. nr. 230 (2006–2007), vedtok å øke ressursene til rådgivning i videregående opplæring spesielt rettet mot ungdomstrinnet med 11 mill. kroner. Flertallet viser videre til at det i 2007 ble bevilget 4 mill. kroner til å etablere partnerskap for karriereveiledning og at det i 2008 ble videreført med et rammetilskudd til fylkeskommunene på 37,5 mill. kroner. Det ble videre satt av 6 mill. kroner på kap. 226 til dette formålet. Flertallet mener at det er behov å forbedre systemet for karriereveiledning og gjøre tjenesten tilgjengelig for flere. Flertallet er derfor glad for at departementet vil vurdere behovet for en nasjonal koordinering av karriereveiledningstjenester. Flertallet er også tilfreds med at strategien for Kompetanse for kvalitet har videreutdanning som et av de prioriterte områdene i perioden 2009–2012. Utdanningsdirektoratet skal imidlertid sette i gang en omfattende kartlegging og evaluering av skolens rådgivnings- og oppfølgingstjeneste. Flertallet viser til at denne skal ferdigstilles i 2010.

Komiteen viser til at det norske arbeidsmarkedet er i stadig endring. Det vil være stor etterspørsel etter den "kompetente praktiker" i Norge. Komiteen vil derfor understreke at utfordringen med teoritrotthet og teoretisering for elever med yrkesfaglige interesser ikke kan løses ved å svekke kravene til kompetanse og kunnskap. Alle framtidige norske arbeidsplasser vil kreve kompetanse og kunnskap. Utfordringen er dermed å utvikle teorien slik at den blir relevant også i forhold til yrkesfaglig utdanning.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg derfor forslagsstillernes historiefortelling, men tror ikke at erfaringer basert på f.eks. "taus kunnskap" skal være retningsgivende for løsningene framover.

Flertallet viser til departementets svar og kommentarer til forslagene og tar til etterretning at påstanden i dokumentet om at lærlingetilskuddet "ikke er indeksregulert siden Reform 94", er feil og at tilskuddet har blitt årlig prisjustert de siste årene.

Komiteen ser imidlertid det å skaffe mange nok og gode nok lærlingeplasser som en helt sentral utfordring i forhold til yrkesfaglig utdanning. En gjennomgang av lærlingetilskuddets størrelse, krav og tilbud til lærlingebedrifter og hvilke behov man har for fleksibilitet for å sikre nødvendig tilgang på lærlingeplasser, ser komiteen som en helt naturlig

del av den varslede stortingsmelding om yrkesfaglig utdanning.

Komiteen har registrert det store engasjement som NHO og næringslivet for øvrig har vist overfor skole og utdanning i Norge de senere år. Komiteen tar det som et klart signal om hvor viktig kunnskap og kompetanse er for å sikre norsk næringslivs konkurransedyktighet i framtida. Det ligger store muligheter for norsk skole i å utvikle samarbeidet med næringslivet videre.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, anser forslag I for vedtatt i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 16 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 164 (2006–2007), og det har i lang tid vært tverrpolitisk enighet om at rådgivningstjenesten må styrkes (forslag IX). Det er opp til Regjeringen og Stortinget å følge dette opp i de årlige budsjettbehandlingene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at det er et svært alvorlig samfunnsproblem når rundt 35 pst. av elevene i den videregående skolen enten avbryter eller fullfører utdanningen uten å bestå. Det er alvorlig for de elevene som faller fra, og mange unge mister som følge av frafall muligheten til videre utdanning og arbeid. Det har vært en betydelig vekst i antall unge som mottar sosialhjelp de siste årene. Hele 8 pst. av befolkningen i aldersgruppen 20–24 år mottar i dag sosialhjelp, og dette er den aldersgruppen med høyest frekvens mottakere av økonomisk sosialhjelp. I tillegg vet vi at i overkant av 10 000 unge i aldersgruppen 18 til 30 år i dag er uføre. Disse unge bør ha en plass i arbeidslivet og ikke i trykkesystemet. Disse medlemmer vil understreke at et samfunn som tilbyr arbeidsfør ungdom en karriere på trygd svikter sin oppgave, for dette gjelder unges menneskeverd.

Disse medlemmer viser til at det er til dels store forskjeller i kompetanseoppnåelse mellom de elevene som får lærlingplass, og de som får tilbud om opplæring i skole. Blant yrkesfagelever som tar hele utdanningen sin på skolen, dvs. de som blir tilbudt VKII i skole fordi de ikke får lærekontrakt, er det bare 45 pst. som har yrkes- eller studiekompetanse etter fire år (ett år over normert tid), 59 pst. etter fem år og 63 pst. etter seks år. Det er altså betydelig lavere gjennomføringsgrad hos elever i skolebasert yrkesopplæring. Arbeidet med å skaffe tilstrekkelig antall lærlingplasser må derfor trappes kraftig opp, også innenfor offentlig sektor. Offentlig sektor er ikke flink nok til å tilby lærlingplasser, og det er spesielt alvorlig innenfor omsorgsyrkene.

Det bør også iverksettes ordninger som gjør det lettere for bedriftene å ta imot lærlinger, samtidig som instruktørene i bedriften får bedre opplæring. Det bør som tidligere nevnt utvikles en pedagogisk opplæringspakke som tilbys lærebedriftene og den ansvarlige for lærlingen, slik at de står bedre rustet til å veilede eleven.

Disse medlemmer har foreslått tiltak for unge som har avbrutt utdanningen og opplæringspakke for lærlingbedrifter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har foreslått økonomiske incentividninger for skoler som lykkes med å redusere frafallet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet dessverre stemte mot alle disse forslagene bortsett fra ett, og det forslaget har de ikke fulgt opp. Flere av de nevnte forslagene blir fremmet på nytt i det foreliggende representantforslaget. Det er svært beklagelig at dagens regjering har gjort så lite i sin periode for å bedre den yrkesfaglige opplæringen, og det er et faktum opposisjonen lenge har påpekt.

Disse medlemmer mener imidlertid det er positivt at Regjeringen nylig fulgte opp disse partiers forslag om å innføre en lektor II-ordning i den videregående skolen, slik at nye yrkesgrupper kan ta del i yrkesopplæringen. Dette vil føre til en mer praksisnær utdanning, noe som forhåpentligvis vil gi elevene mer motivasjon i opplæringen. Det er bra at Regjeringen følger opp disse partiers forslag, men det er synd at forslagene først stemmes ned i Stortinget – før Regjeringen etter lang tid fremmer forslagene som deres egne. En del av frafallet i den videregående opplæringen kunne trolig vært unngått dersom Regjeringen hadde satt hensynet til elevene foran hensynet til egen prestisje.

Disse medlemmer mener det er svært viktig å forbedre opplæringen og redusere frafallet i den yrkesfaglige opplæringen. Dette er noe disse medlemmer både har hatt og har et sterkt fokus på, og viser i denne sammenheng bl.a. til Dokument nr. 8:55 (2006–2007) om tiltak for å begrense frafallet i videregående opplæring, jf. Innst. S. nr. 242 (2006–2007). Her ble det fremmet flere konkrete forslag til å redusere frafallet i den videregående skolen, med spesiell vekt på yrkesfag. Disse medlemmer har foreslått tiltak for å bedre yrkesrådgivningen allerede på ungdomsskolen, der mange av utdanningsvalgene gjøres.

Disse medlemmer fremmer dokumentets forslag I, III, IV, V, VI, VII (A), IX, XIV og XV.



Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har som et viktig tiltak foreslått å fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlingplasser, og fremmer dokumentets forslag XI.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener at en forutsetning for tilrettelagt opplæring er at man vet hva hver enkelt elev trenger av opplæring og hvordan opplæringen bør foregå. Derfor er det viktig å ha gode verktøy for systematisk kartlegging av elevenes behov, og gode rutiner for å justere opplæringen der det er nødvendig. For å sikre at alle skolene er gode til dette er det nødvendig å ha åpenhet om skolens resultater, slik at svakheter kan avdekkes og rettes på, og gode erfaringer kan spres til andre skoler.

Disse medlemmer fremmer for øvrig dokumentets forslag XIII.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer videre forslagene VII (B) og XII i dokumentet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at yrkesfaglig utdanning ikke har fått nødvendig oppmerksomhet og oppfølging etter Reform 94. Frafallet i videregående opplæring er klart størst på yrkesfaglige studieretninger. Forslagsstillerne er bekymret over at stortingsflertallet ikke prioriterer nødvendige tilpasninger for å hindre frafall og sikre yrkesfaglige studieretninger høyere status.

Disse medlemmer er meget forundret over den manglende støtten fra andre partier på dette området.

Disse medlemmer presiserer at det er viktig å ikke svekke fagbrevets eller svennebrevets innhold som kompetansebevis. Forslagene I og II som omhandler kompetanse på lavere nivå og kortere opplæringstid, er ment å sikre bedre tilpasning for de elevene som uansett ikke vil kunne oppnå fag-/svennebrev eller som av andre grunner ikke ønsker slik kompetanse. Forslagene skal derved bidra til å sikre at den kompetansen som skal ligge hos personer med fag-/svennebrev er faktisk. Forslagene er ment å redusere behovet for unntak fra fagkrav for å få fag-/svennebrev, samt bedre tilrettelegging av tilpasset opplæring for elever/lærlinger som ikke evner eller ønsker å oppnå et fullstendig fag-/svennebrev.

Disse medlemmer viser til at komiteens flertall hevder at det er fattet vedtak i tråd med forslag I. Disse medlemmer viser til at en slik oppfatning må være basert på en åpenbar misforståelse. Stortinget har ikke fattet vedtak i tråd med komité-

flertallets påstand, selv om problemstillingen er omtalt i St.meld. nr. 16 (2006–2007) og Innst. S. nr. 164 (2006–2007).

Bedre yrkesveiledning er et viktig grep for å hindre feilvalg. Disse medlemmer viser til at veiledning og rådgivning ved valg av videregående opplæring, særlig i forhold til yrkesfagene, må gjøres i samarbeid med næringslivet. Disse medlemmer viser til de tiltak departementet omtaler i sitt svarbrev til komiteen, og som er gjennomført etter Stortingets behandling av St.meld. nr. 16 (2006–2007). Disse medlemmer er imidlertid bekymret over den manglende koordinering av tiltak og mener innsatsen må forsterkes ytterligere og mer konkret ved samtlige av landets skoler. Disse medlemmer mener derfor det er grunnlag for å opprettholde forslaget.

Disse medlemmer vil videre vise til en kronikk trykt i Bergens Tidende 5. april 2009, av Svein Einar Bolstad, fylkesleder i Norsk lektorlag for Hordaland fylke, hvor han på en meget tydelig måte illustrerer utfordringene teoritrotte elever møter i videregående skole. Han skriver bl.a.:

"Mer enn 30 % av yrkesfagelevne dropper ut av skolen uten å fullføre. Yrkesfagelever gjøres til tapere som følge av feilslått politisk tankegodt.

Dette har pågått i årevis, - i økende tempo etter Reform 94. Det er på høy tid politikere innser hva de gjør og stopper galskapen. Ungdom ofres på likhetens alter. Det er tid for å bytte ut likhet med likeverdighet. Yrkesfag vil aldri bli lik studieforberedende fag, men det kan da ikke være problematisk å anse dem som likeverdige?

Teoritrotte ungdomsskoleelever håper på en ny giv dominert av praksis på videregående skole. Skuffelsen er enorm når de ser hva de får servert. Læreplanen i engelsk er lik den som kreves for å få studiekompetanse. Læreplanene i norsk, matematikk og naturfag inneholder emner som er irrelevante for folk som sikter mot et praktisk yrke."

Videre skriver han bl.a.:

"I Reform-94-perioden ble kritikken avfeid med at lærerne måtte yrkesrette allmenfagene. Yrkesretting av litteraturanalyse og engelsk historie var det imidlertid ingen som kunne gi oppskriften på. Løsningen ligger etter min mening i ulike, ferdig yrkesrettede læreplaner. La yrkesfag være yrkesfag, ikke en variant av studieforbedende program.

Hva skal yrkesfagelever med studiekompetansenivå i engelsk når de i virkeligheten trenger å lære engelsk de kan ha nytte av. Yrkesfagelever har nå samme eksamen som elever som senere vil studere engelsk på universitetet. Forkastelig."

Disse medlemmer vil gi tilslutning til de synspunkter som Norsk Lektorlag gir uttrykk for i overstående sitater.

Disse medlemmer viser til at lærlingetilskuddet ikke er regulert i forhold til konsumprisen i perioden fra innføringen av Reform 94. Avstanden

mellom tilskudd og faktisk kostnad er anslått til 25 000 kroner ifølge LO.

Disse medlemmer fremmer samtlige forslag i dokumentet, forslag II, VIII, X, XVI og XVII fremmes av disse medlemmer, øvrige forslag sammen med andre partier.

## **FORSLAG FRA MINDRETALL**

### **Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:**

#### *Forslag 1*

Stortinget ber Regjeringen endre betegnelsen "Kompetanse på lavere nivå" for elever som oppnår kompetansebevis i videregående skole, og gjøre slike utdanningsløp til en vanlig del av videregående opplæring slik at det ikke lenger fremstår som et negativt avvik.

#### *Forslag 2*

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for å gjøre omfanget av teori i læreplanene for yrkesfag mindre og mer yrkesrettet.

#### *Forslag 3*

Stortinget ber Regjeringen sørge for at faglærere innenfor yrkesfagene får tilstrekkelig etterutdanning og oppdateres på den fagkunnskapen de har behov for.

#### *Forslag 4*

Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for etterutdanning av yrkesfaglærerne i hvordan de teoretiske fagene i større grad skal praksisrettes, og hvordan kompetansemålene i læreplanene skal tilpasses yrkesfaglige elever.

#### *Forslag 5*

Stortinget ber Regjeringen sette i gang forsøksprosjekt med større innslag av praktiske fag i ungdomsskolen.

#### *Forslag 6*

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om hvordan man i større grad skal benytte seg av arbeidslivets kompetanse i undervisningen, blant annet ved å bruke ulike former for økonomiske incentiver for bedrifter som vil låne bort ansatte til undervisning i yrkesfagene.

#### *Forslag 7*

Stortinget ber Regjeringen styrke rådgivertjenesten slik at man motvirker feilvalg i videregående opplæring.

#### *Forslag 8*

Stortinget ber Regjeringen utarbeide en pedagogisk opplæringspakke som gis til de bedriftene som tar imot lærlinger.

#### *Forslag 9*

Stortinget ber Regjeringen gi tilbud om kurs til de bedriftene som tar imot lærlinger, slik at de får tilstrekkelig opplæring i rettigheter og plikter når det gjelder å ta inn lærlinger.

### **Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:**

#### *Forslag 10*

Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne arbeidsgiveravgift for opplæringsdelen som lærlingen eller lære kandidaten har i bedrift.

### **Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:**

#### *Forslag 11*

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at bedrifter eller sammenslutning av bedrifter (bransjeforeninger) kan starte egne skoler og egen opplæring av elever i bedriften.

### **Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:**

#### *Forslag 12*

Stortinget ber Regjeringen vurdere en tilskuddsordning til bedrifter som tar imot elever til praksis allerede i ungdomsskolen.

#### *Forslag 13*

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag slik at lærlingtilskuddet går fra staten direkte til den enkelte bedrift, og ikke via fylkeskommunenes budsjetter, slik at det sikres fleksibilitet og fritt valg på tvers av fylkesgrensene.

### **Forslag fra Fremskrittspartiet:**

#### *Forslag 14*

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om at yrkesfaglig opplæring i videregående skole også kan bestå av kortere utdanningsløp på 1 eller 2 år, og der elevene oppnår yrkeskompetanse.

#### *Forslag 15*

Stortinget ber Regjeringen vurdere en forsøksordning hvor skoler kan benytte individuell opplæringsplan til å disponere 25 pst.-rammen til yrkesrette fag, og hvilke økonomiske incentiver som kan benyttes i et slikt forsøk.

*Forslag 16*

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at skoler kan benytte seg av modellen med 3 dager i bedrift og 2 dager i skole pr. uke, og der opplæringen avsluttes etter 2 eller 3 år.

*Forslag 17*

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om å øke lærlingtilskuddet slik at det blir på samme relative nivå som da Reform 94 ble innført.

*Forslag 18*

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om at bedrifter som bidrar aktivt i opplæringen i skole, får skattefordeler av det.

**KOMITEENS TILRÅDING**

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:53 (2008–2009) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt om å bedre innholdet og endre organiseringen av yrkesfaglig opplæring – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 29. april 2009

**Ine Marie Eriksen Søreide**

leder

**Gunnar Gundersen**

ordfører

